

Současný systém pyrotechnického vzdělávání v Německu

V následujících řádcích se dočtete o systému vzdělávání pyrotechniků v Německu. Pyrotechnickou přípravu můžeme rozdělit do tří oblastí - civilní, policejní a armádní.

Civilní oblast:

Možná ne jedinou, ale jistě prestižní školou je Vzdělávací zařízení pyrotechniků Sprengschule Dresden v německých Drážďanech. Jedná se o komerční organizaci s mezinárodním věhlasem, fungující již 40 let. Přibližně 80 učitelů vyučuje obory jakou jsou:

- trhací práce
- náplní tohoto oboru jsou zejména odstřely při povrchovém a hlubinném dobývání a pyrotechnické zásahy při živelných pohromách,
- odpalovač ohňostrojů
- předpokládám, že samotný název dostatečně vystihuje přednášenou problematiku,
- pyrotechnická činnost
- jedná se o vyhledávání, odstraňování a ničení nalezené nevybuchlé munice.

My, pyrotechnici víme, že pro práci v oboru pyrotechnická činnost je nutné mít rozsáhlé znalosti v problematice konstrukce a činnosti munice. A také víme, že silnou stránkou učitelů Sprengschule jsou především velmi dobré znalosti o německé válečné munici a o sovětské munici používané po roce 1945.

Dále se ve Sprengschule Dresden vyučuje přeprava nebezpečných věcí a látek podle mezinárodních dohod ADR a pyrotechnická příprava civilních osob, jako jsou novináři, reportéři, politici, umělci apod., kteří mají například vycestovat do zahraničních misí. Při školeních těchto osob se často využívá externích lektorů - vysloužilých vojáků a policistů.

Učebny i ostatní výuková zařízení Sprengschule jsou moderně vybavené, včetně výpočetní techniky a vhodně doplněné sbírkami munice. Sprengschule poskytuje vzdělávání, ubytování i stravování. Instrukce, kromě prodeje odborné literatury také vyplňuje mezery v odborné literatuře vytvářením odborných skript. Zajímavostí je, že oproti většině vzdělávacích středisek má Sprengschule i svoji vlastní elektronickou databázi munice, která je komerčně dostupná.

Trhací jáma nezbytná k přípravě pyrotechniků, kde se provádí ničení munice je pro výcvikové zařízení školy výhodně situována poblíž Drážďan. K vysoké kvalitě přednášejících lektorů přispívá skutečnost, že mnozí z nich jsou bývalí příslušníci východoněmecké armády NVA a vysloužilí vojáci dnešního Bundeswehru. Pozoruhodným faktem je i skutečnost, že na chod v podstatě komerční organizace, jakou Sprengschule Dresden je, částečně finančně přispívá stát. Jedná se tedy o částečně příspěvkovou organizaci.

Zdrojem informací o civilním pyrotechnickém vzdělávání v Německu jsou poznatky získané od zástupců pyrotechnické školy Sprengschule Dresden, kteří jsou pravidelnými hosty každoročních setkání pyrotechniků pořádaných v ČR.

Policejní oblast:

Oddělení pyrotechnického vzdělávání VPŠ MV v Pardubicích v minulosti navštívili v roce 2009 němečtí policisté - pyrotechnici pracující na letišti v Mnichově. Byli příjemně překvapeni zázemím tohoto pracoviště i širokým rozsahem odborné pyrotechnické přípravy českých pyrotechniků.

Policista v Německu se připravuje na funkci pyrotechnika pouhé 2 měsíce. Několik týdnů před nástupem do kurzu je zařazen na policejní pyrotechnické pracoviště, aby zvládl základy pyrotechnické činnosti a složitou techniku, kterou pyrotechnici ve vyspělých zemích světa používají.

Průběh vlastního pyrotechnického kurzu koordinují tři policisté, kteří jsou zařazeni na stálých tabulkových místech. Výuku odborných předmětů pak zajišťují externí lektoři - policisté (nepedagogové), běžně sloužící u výkonných útvarů. Teď pozor! Každý budoucí pyrotechnik má po celou dobu kurzu k sobě přiřazeného učitele.

Zaměření pyrotechnického kurzu německých policistů je především na problematiku nástražných výbušných systémů. Z dvouměsíční časové dotace kurzu je pouze 14 dní věnováno teorii. Zbytek kurzu je vyplněn praxí. V praktických zaměřeních převažují modelové situace, ve kterých se "pyrotechničtí aspiranti" snaží správně zvládnout celý postup zásahu při zneškodňování nástražných výbušných systémů.

Ověření získaných znalostí studujících v pyrotechnickém kurzu je prováděno závěrečnou zkouškou složenou ze dvou částí - teoretické a praktické. Dokladem o úspěšném absolvování pyrotechnického kurzu není pyrotechnický průkaz, ale stejně jako ve vzdělávacích zařízeních MV ČR získávají studující osvědčení, které je založeno v osobním spise policisty.

Lze tedy při výkonu služby předpokládat stejný problém jako v České republice a to, že nelze ověřit, zda policista pyrotechnik je skutečně způsobilý k výkonu dané pyrotechnické činnosti.

Prolongace osvědčení německých policejních pyrotechniků je realizováno po třech letech formou školení. Obsahem školení bývá seznámení s vývojem v oblasti technických prostředků pyrotechnika, seznámení s praktickými příklady použitých nástražných výbušných systémů a obeznámení s posunem ve znalostech pachatelů, konkrétně v jejich pokrocích ve vytváření iniciačních mechanismů nástražných výbušných systémů nebo v taktice a v zákeřnosti jejich použití.

Muniční znalosti policejních pyrotechniků v Německu jsou ve srovnání s jejich českými kolegy poměrně chabé. Spoléhají se na skutečnost, že v případě nálezu nevybuchlé munice vyřeší celý problém civilní pyrotechnici vyškolení právě ve Sprengschule Dresden. Zabavená munice – např. při domovních prohlídkách je policejním orgánem bezpečně uložena a její foto se odesílá k vyhodnocení na kriminální úřad. Po vyhodnocení munice se policejní orgán rozhodne, jak s touto municí naloží.

Jen pro informaci, s policejními pyrotechniky se můžete například setkat u:

- Zemského kriminálního úřadu Sasko
- Zemského kriminálního úřadu Bavorsko
- Spolkového kriminálního úřadu Wiesbaden
- Spolkové ochrany hranic (v policejní zásahové jednotce GSG-9)

Armádní oblast:

Problematikou výbušnin se v německé armádě – Bundeswehru zabývají ženisté a pyrotechnici. Jejich příprava podléhá určitému stupni utajení.

Tradičním školícím zařízením ženistů je Pionierschule und Fachschule des Heeres für Bautechnik – což je Ženíjní škola a odborná škola pozemního vojska pro ženijní techniku. Tato škola poskytuje v rámci mezinárodních kurzů ENTEC (**E**uro **N**ATO **T**raninig **E**ngineer **C**enter) vzdělávání i ostatním příslušníkům armád NATO. Výuka a výcvik se v této oblasti zaměřuje především na problematiku překonávání zaminovaných prostorů a vyprošťování z nich; dále na vyhledávání, konstrukci, zneškodňování a likvidaci ženijních min. Tato škola od března 1956 sídlila v Mnichově, avšak v lednu 1999 byla přestěhována do Ingolstadtu.

Vojenští pyrotechnici jsou připravováni od roku 1963 v Technische Schule ve městě Cáchy (Aachen), kde absolvují pyrotechnické kurzy v oblasti EOR (identifikace munice), EOD (odstraňování a likvidace munice) a IED (zneškodňování a likvidace nástražných výbušných systémů). Další specializační kurzy absolvují v rámci celé Evropy a ve Spojených státech.

Pyrotechnická výuka je soustředěná především na pyrotechnické práce vykonávané v zahraničních misích – což je ničení munice a zneškodňování NVS. Odborná úroveň ženistů i pyrotechniků armády je velmi dobrá a jejich praktické zkušenosti z misí rozsáhlé.

Technická výbava pyrotechniků a ženistů Bundeswehru je na špičkové úrovni a my sestavu této výbavy můžeme v případě potřeby orientačně vyčíst od ženistů a pyrotechniků Armády České republiky, neboť výstroj jednotek NATO je standardizovaná (nebo by měla být).

Informace, které jsou zde uvedeny jsou získány z různých zdrojů - z odborných diskusí nebo z rozhovorů uskutečněných při pracovních shromážděních pyrotechniků v ČR, případně z časopisů a z internetu.

Berte proto uvedené seznámení s pyrotechnickým vzděláváním v Německu jako představu autora, která se s velkou pravděpodobností podobá skutečnosti.

***Autor:** Ing Karel Gerža, Oddělení pyrotechnického vzdělávání VPŠ MV v Pardubicích*